

A félérett tejes kukorica fontos kiegészítő táplálék a papagájok számára a költési és nevelési időszakban.

Írta: Dr. Matthias Reinschmidt (állatkerti igazgató, Loro Park, Tenerife)

Fordította Bordás Krisztina

1. kép: friss, puha tejes kukorica etetésre adagolt porciókban előkészítve

Állandóan visszatérő kérdés, hogy milyen extra eleséget adjon az ember a fiókanevelés időszakában. Ennek megválaszolása nem könnyű, mivel az egyes papagájfajok szükségletei lényegesen eltérnek egymástól. A félérett kukorica egy olyan kiegészítő táplálék, amely a Loro Park Alapítványnál hosszú évek óta igen jól bizonyított és bevált. Ezeket frissen szüretelik a növényről, amikor a kukoricacsőben lévő kukoricaszemek még nem sárgultak és keményedtek meg. A kemény kukoricaszemeket csak néhány, erős csőrrel rendelkező faj, mint pl. kakadu, ara fogyasztja. A félérett, tejes kukoricát szinte valamennyi papagáj (lórifélék is) szívesen fogyasztja, mivel puha, édeskés ízű és jól emészthető különösen, ha fiókák vannak az odúban, amikor is a tejes kukorica a nevelőeleség része, amit mohón fogyasztanak a madarak, és ami a szülőket fiókáik etetésére ösztönzi.

Mivel a sziget éghajlata ezt lehetővé teszi, Tenerifén a friss tejes kukorica egész évben elegendő mennyiségben áll a rendelkezésünkre. Ezzel szemben Közép-Európában a kukorica szezonális növény, amelyet áprilisba/májusba vetnek és augusztusban arathatnak félérett állapotban. Annak érdekében, hogy a madarak számára egész évben rendelkezésre álljon a megfelelő mennyiség, raktározásra van szükség, ugyanis éppen a fiókanevelés időszakában március és július között még nem áll rendelkezésre friss tejes kukorica. Éppen ezért ajánlatos raktárkészletéről gondoskodni még a költést megelőző évben, azáltal, hogy a kukoricát féléretten kell betakarítani, majd mélyhűtőben, szükség esetére felkészülve, kiporciónva lefagyasztani.

A kukorica eredetileg Mexikóból származik és a perjefélék családjába tartozik. Manapság a leggyakrabban termesztett növényfajta, a világszerte 170 millió hektáryi lefedettséggel a gabonatermesztés 24%-át teszi ki, amiből évente 850 millió tonnát takarítanak be. A kukoricát elsősorban táplálék és takarmánynövényként használják, néhány éve azonban energianövényként is.

Ha kicsit közelebbről szemügyre vesszük a kukoricát annak bel tartalmát illetően (lásd 1. Táblázat) akkor azt látjuk, hogy legelőször a magas szénhidrátartalma tűnik fel, amivel különösen energiadús növénynek bizonyul, ám a többi vadon termőként termesztett gabonanövényhez hasonlóan csupán csekély mértékben tartalmaz esszenciális aminosavakat! Ezért aztán semmiképp nem kellene hosszútávon kizárólag vagy főként félérett kukoricával etetni a madarainkat, akkor sem, ha azok majd mindegyike mohón fogyasztja azt. A félérett tejes kukoricát mint kiegészítő táplálékot kell adni, mivel ebben a funkciójában nyújtja a legjobb szolgálatot. Amennyiben azonban túl gyakran etetnek vele, akut hiánybetegségek léphetnek fel. Ide vonatkozólag van egy történet, amit 20 évvel ezelőtt tapasztaltam meg. Egy tenyésztő barátom nagyon büszke volt rá, hogy korallcsőrű papagájpárja (*Pionus sordidus corallinus*) először költött és mindjárt 4 fióka volt az odúban, annak érdekében, hogy a szülőket stimulálja a megfelelő mennyiségű fiókaetetésre, túlnyomórészt tejes kukoricával etette őket. A szülők szorgosan fogyasztották is ezt a táplálékot és etették vele a fiókáikat is. A meglepetés akkor volt nagy, amikor a fiókák elérték a röpképes életkort és elhagyták az odút, ugyanis mind a négy

fióka angolkórban szenvedett, ami görbe lábokban és puha csontokban mutatkozott meg. A túlnyomórészt kukoricával történt táplálás akut hiányállapotot eredményezett, ami túl későn derült ki. Figyeljük csak meg a megadott kalcium/foszfor arányt a kukoricában, amelynek aránya 1:26, holott a 2:1 arány lenne az optimális!! Mindez megmagyarázza a fellépő angolkórt.

2. kép: Kéktorkú ara (*Ara glaucogularis*) friss kukorica eszegetése közben

Éppen ezért szigorúan ajánlott a tejes kukoricát felvenni az etetési tervbe, ám csak és kizárólag kiegészítő és stimuláló eseséggé, amely révén nagyon jó szolgálatot tesz, de soha nem adható önálló eseséggé a nevelés időszakában!!!! Mi a Loro Park Alapítványnál egy kukoricacsövet négy-öt részre darabolunk fel és költőpáronként nem több, mint két darabot adunk naponta. Amikor a fiókák később röpképesé válnak, többnyire a tejes kukorica az első táplálék, amit megpróbálnak elfogyasztani, és amivel hozzászoktathatók az önálló táplálékfelvételre.

A legfontosabb alapelv a tejes kukorica etetésénél: Mindent mértékkel!!!

1 Táblázat: egész kukoricaszem átlagos összetétele

Összetevő		Ásványi anyag		Vitamin	
Víz	12,5 g	Nátrium	6 mg	A-vitamin	185 µg
Fehérje	8,5 g	Kálium	295 mg	Thiamin (B1- vitamin)	360 µg
Zsír	3,8 g	Magnézium	90 mg	Ribofalvin (B2-vitamin)	200 µg
Szénhidrát	64,2 g*	Kalcium	8 mg	Nikotinsav (B3-vitamin)	1 500 µg
Ballasztanyag	9,7 g	Mangán	415 µg	Pantoténsav (B5-vitamin)	650 µg
Ásványi anyag	1,3 g	Vas	1,5 mg	B6-vitamin	400 µg
		Réz	240 µg	Folsav	25 µg
		Cink	1,7 mg	E vitamin	2 000 µg
		Foszfor	215 mg		
		Szelén	4-16 µg		

*Kalkulált különbség

1mg= 1000 µg

A fiziológiai kalóriaérték 1377 kj/100 g ehető rész (Forrás: Wikipédia)

Irodalom:

Künne, H.-J. (2000): a nagy és kispapagájok táplálása. Arndt-Verlag. Bretten.

Foto: (Dr. Matthias Reinschmidt)